

VOORSTEL AB

CATEGORIE: Besprekstuk

DATUM DE VERGADERING : 27-08-2019

DATUM AB VERGADERING : 12-09-2019

PORTEFEUILLEHOUDER : H. Pereboom

REGISTRATIENUMMER : Z/19/027944-117806

OPSTELLER : Dinant Hommes/Inge Zandink (088-2331665)

ONDERWERP

Projectplan Waterwet Spoorippe en Punthorst

VOORSTEL

1. Kennis nemen van de reactienota.
2. Het Projectplan Waterwet Spoorippe en Punthorst vaststellen.
3. Een krediet beschikbaar stellen van € 2.250.000,- voor de uitvoering van de maatregelen zoals beschreven in het projectplan Spoorippe en Punthorst.

SAMENVATTING

Op 21 mei 2019 heeft het dagelijks bestuur het Projectplan Spoorippe en Punthorst in ontwerp vastgesteld. Er is gedurende de inspraakperiode één zienswijze ingediend. Deze zienswijze heeft geen betrekking op het Projectplan. De zienswijze geeft dan ook geen aanleiding tot wijziging van het projectplan Spoorippe en Punthorst ten opzichte van het ontwerp.

In bijgaand Projectplan zijn twee stroomgebieden meegenomen: Spoorippe en Punthorst. De stroomgebieden bevinden zich in de gemeente Staphorst en maken beide onderdeel uit van de landinrichting Staphorst. Binnen de verkaveling ontstond de mogelijkheid om knelpunten in de waterhuishouding aan te pakken. Het gaat om 18,5 km watergang waar verbetermaatregelen nodig zijn en de aanleg van een waterbergingsgebied van 4 ha. Door de landinrichting is de benodigde grond vrij geruild voor het waterschap.

De knelpunten in beide gebieden worden veroorzaakt door een sterk verouderd en krap watersysteem. Er zijn geen doelen t.a.v. KRW of NBW. Het doel van het project is het creëren van een robuust watersysteem waarmee de knelpunten in de waterhuishouding van Spoorippe en Punthorst worden weggenomen. Onder dit hoofddoel hangen een aantal subdoelen die daaraan bijdragen:

- Het watersysteem minder gevoelig te maken voor begroeiing.
- Water langer kunnen vasthouden (ZON – Zoetwater Oost-Nederland)
- Extra berging creëren om piekafvoeren op de Beentjesgraven op te kunnen vangen.

Naast de doelen die bijdragen aan een robuust watersysteem, is er nog een aantal beleidsmatig doel:

- Het beheer & onderhoud actualiseren met de implementatie van IBOOM

De uitvoering van het project wordt afgestemd op de implementatie van Waterschapszorg in dit gebied.

Zonnepark

Om een bijdrage te leveren aan de doelstelling van het waterschap om in 2025 energieneutraal te zijn, kan een zonnepark in de waterberging van het project Spoorippe en Punthorst worden gerealiseerd. Deze dubbelfunctie is mogelijk zonder aanpassing van de waterberging. De realisatie van dit

zonnepark maakt geen deel uit van dit projectplan. Voor het zonnepark wordt een apart bestuursvoorstel met kredietaanvraag aan u voorgelegd.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN

Zienswijze

- Er is één zienswijze binnen gekomen. Deze zienswijze heeft echter geen betrekking op het Projectplan en geeft geen aanleiding tot wijziging van het projectplan. Wel wordt samen met indiener gekeken of de waterhuishouding binnen de huidige inrichting kan worden geoptimaliseerd. De reactienota is als bijlage toegevoegd aan dit bestuursvoorstel.

Landinrichting

- Gedeputeerde Staten van de Provincie Overijssel hebben in 2013 een inrichtingsplan conform de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG) vastgesteld. De gebieden Spoortippe en Punthorst maken onderdeel uit van deze landinrichting. Voor het waterschap ontstond hiermee de kans om de waterhuishouding in het gebied te verbeteren. Sinds 2009 is het waterschap ambtelijk en bestuurlijk betrokken bij het landinrichtingsproces. Door zelf grond in te brengen kon het waterschap meedoen aan het ruilproces.
- Op 2 augustus 2012 heeft Waterschap Groot Salland met een brief de intentie bevestigd om aan de Landinrichting Staphorst-Reestdal deel te nemen. Op een later moment is uit die deelname het project Spoortippe en Punthorst ontstaan.
- Onlangs heeft de bestuurscommissie landinrichting positief besloten over het Besluit Tijdelijk Gebruik om de gronden voor de landinrichting vrij te maken. De zienswijzeprocedure loopt nog.

PAS en PFAS

- Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State aangegeven dat het gebruik van PAS (Programmatische Aanpak Stikstofdepositie) niet langer is toegestaan.
- Op 8 juli 2019 heeft I&W een tijdelijk handelingskader voor zgn. Zeer Zorgwekkende Stoffen, PFAS¹ vastgesteld. Deze vereist dat na 1 oktober 2019 aangetoond moet worden dat te verplaatsen grond vrij is van PFAS.
- Het is op dit moment niet in te schatten of de huidige risicodekking toereikend is voor de toekomstige wettelijke kaders voor PAS en PFAS. Als er compenserende maatregelen nodig zijn, leidt dit niet tot aanpassing van de watermaatregelen en daarmee ook niet van het Projectplan Waterwet. Daarom leggen wij dit projectplan nu aan u voor. Mocht onverhoopt blijken dat aanvullende compenserende maatregelen of een andere uitvoeringswijze noodzakelijk is, dan wordt u hierover geïnformeerd (zie paragraaf *risico's* van dit bestuursvoorstel)

Waterschapszorg

Het project Spoortippe – Punthorst en het programma Waterschapszorg worden in dit gebied in onderlinge afstemming uitgevoerd. Er wordt samen opgetrokken in de communicatie naar de omgeving en het is de ambitie om de benodigde herinrichtingswerken voor het project en Waterschapszorg gezamenlijk uit te voeren in het najaar van 2020.

OMGEVING EN PARTNERS

Het ontwerp uit het projectplan is afgestemd met aanliggende bewoners in het projectgebied, de gemeente Staphorst en de Landinrichtingscommissie. Er zijn twee inloopbijeenkomsten gehouden. Tijdens de eerste bijeenkomst is de opgave gepresenteerd en zijn meekoppelkansen geïnventariseerd. Tijdens de tweede bijeenkomst is het voorlopig ontwerp gepresenteerd. Daarnaast

¹ PFAS zijn chemische stoffen die van nature niet in het milieu voorkomen

zijn er diverse individuele gesprekken gevoerd die hebben geleid tot verbetering van het ontwerp. Het voorlopig ontwerp is positief ontvangen.

FINANCIËN

De kostenraming (SSK-raming) van Spoortippe en Punthorst is € 2,15 miljoen (incl. BTW). Dit betreft het uitvoeringskrediet ten behoeve van het definitief maken van het ontwerp en het realiseren van de uitvoering van het project. Dat is € 50.000,- lager dan het bedrag in de begroting 2019.

De geraamde kosten zijn exclusief de kosten van meekoppelkansen inzake de landinrichting. Deze kosten bedragen ongeveer € 100.000 en worden vergoed door de landinrichting. Het totale benodigde bruto uitvoeringskrediet komt dan uit op € 2,25 miljoen.

(x €1.000)	Voorstel X € 1.000	Meerjarenraming 2019-2022 (DVI 20220116)
<i>Benodigd krediet (bruto)</i>	2.250	2.200
<i>Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)</i>	-100	0
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)</i>	2021	2021
<i>Kapitaallasten</i>	114	117
<i>Overige exploitatiekosten (-baten)</i>	4	0
Impact exploitatierekening	118	117

Specificatie bruto krediet:

Kostencategorieën	Bedrag (x €1.000)	Budgethouder
<i>Externe kosten incl. BTW</i>	1.612	<i>Projectleider</i>
<i>Interne kosten</i>	315	<i>Projectleider</i>
<i>Risicoreservering voorzien incl. BTW</i>	125	<i>Opdrachtgever</i>
<i>Risicoreservering onvoorzien incl. BTW</i>	198	<i>Opdrachtgever</i>
Totale kosten incl. BTW	2.250	

Onderhoudskosten watersysteem

De totale onderhoudskosten van het watersysteem stijgen met €4.000 per jaar ten opzichte van de huidige onderhoudskosten naar een bedrag van €22.000.

Meekoppelkansen

- Zonnepark: In het project Spoortippe en Punthorst is de mogelijkheid verkend voor een zonnepark in de waterberging. Uitgangspunt voor het ontwerp is dat de waterberging optimaal is ingericht. Vervolgens is gekeken of een zonnepark mogelijk is. Uitkomst is dat de berging een kans biedt voor het realiseren van een zonnepark. Deze dubbelfunctie is mogelijk zonder effect op de bergende functie van de waterberging. Het zonnepark maakt geen onderdeel uit van het project. Hierover ontvangt u een afzonderlijk voorstel.
- Voor de landinrichting zijn er een aantal dammen en duikers nodig in watergangen waar het waterschap in het kader van project Spoortippe en Punthorst werkzaamheden gaat uitvoeren. Het waterschap zal deze dammen en duikers realiseren op kosten van de landinrichting.

RISICO'S

Voor de realisatiefase is een risicodossier opgesteld. Per benoemd risico zijn de beheersmaatregelen in beeld gebracht. Ondanks de genomen beheersmaatregelen kunnen zich bepaalde risico's voordoen. De risico's zijn op geld gezet en hiervoor is een bedrag in de SSK raming meegenomen.

Daarnaast zijn door PAS en PFAS, de volgende risico's extra in beeld:

- Het nieuwe PAS toetsingskader is niet tijdig beschikbaar, waardoor de uitvoering niet kan starten.
- Volgens het nieuwe PAS toetsingskader moeten we stikstof uitstoot compenseren, waardoor de uitvoering vertraagt en extra investeringen nodig zijn.
- Er wordt PFAS aangetroffen in de bodem, waardoor we deze grond niet kunnen hergebruiken.

De impact qua tijd en geld is op dit moment nog niet te bepalen.

De uitvoering wordt pas gestart op het moment dat aan de PAS en PFAS kaders wordt voldaan. Indien voor uitvoering sprake is van substantiële uitloop of indien het uitvoeringskrediet ontoereikend is vanwege PAS/PFAS, wordt u hierover geïnformeerd en volgt zo nodig een aanvullend voorstel.

TOELICHTING

Doel van het project is het creëren van een robuust watersysteem waarmee de knelpunten in de waterhuishouding van Spoortippe en Punthorst worden weggenomen. Onder dit hoofddoel hangen een aantal subdoelen die daaraan bijdragen.

Om de genoemde doelen van het project te kunnen behalen worden er een aantal maatregelen uitgevoerd. Per doel zijn deze opgesomd in onderstaande tabel.

Doel	Maatregel
Gevoeligheid begroeiing verminderen	Verbreden van 18,5 km watergang (16 km Spoortippe en 2,5 km Punthorst) om het doorstroomprofiel te vergroten, zodat begroeiing minder snel voor verstopping zorgt. De gronden die hierbij vrijkomen worden gebruikt binnen de Landinrichting Staphorst wanneer dit logistiek en financieel voordelig is. Het onderhoud wordt hiermee eenvoudiger.
Water langer kunnen vasthouden (ZON)	De drooglegging in het gebied is hoog en er is geen mogelijkheid tot wateraanvoer. Hierdoor vallen de sloten in de zomer regelmatig droog. Om de regen die valt in droge perioden langer vast te kunnen houden en hiermee het grondwater te kunnen aanvullen worden acht overlaten/stuwtdjes geplaatst. De overlaten/stuwtdjes worden zo gemaakt dat er na aanleg nog een mogelijkheid is om de hoogte aan te passen. Zo kan het waterschap naar aanleiding van ervaringen uit de omgeving per situatie een streefpeil bepalen.
Extra berging Beentjesgraven	Waterberging van 4 ha aanleggen om water te kunnen opvangen uit het stroomgebied van de Stouwe. De waterberging zal aangelegd worden op het zomerpeil (2,2 m +NAP) van de Beentjesgraven.
Implementeren IBOOM	Het onderhoud blijft breedspoor, met een eenzijdige rijroute. Vanwege de lange historie zal het maaisel verdeeld blijven worden over beide oevers. Dit past binnen IBOOM. Daarnaast worden er een aantal duikers aangepast.
Overige maatregelen	De waterberging zal zo worden ingericht dat deze geschikt is voor de aanleg van een zonnepark. De realisatie van het zonnepark maakt geen onderdeel uit van dit projectplan.

BIJLAGEN

1. Projectplan Spoortippe en Punthorst (bijlagen van het projectplan zijn opvraagbaar bij Bestuurszaken)
2. Reactienota
3. Overzicht indieners (vertrouwelijk)

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
ir. E. de Kruijk

de waarnemend dijkgraaf,
P.A. Zoon